

**Максим Литвяк**

студент 1 курсу факультету № 1  
Харківського національного університету внутрішніх справ

### **Регулювання інформаційної безпеки під час воєнних дій**

Регулювання інформаційної безпеки під час воєнних дій є одним із ключових елементів забезпечення національної безпеки в умовах сучасних конфліктів. В епоху цифрових технологій та глобальної комунікації інформаційний простір стає не лише полем передачі даних, але й зоною бойових дій. Інформаційна війна, дезінформація, кібератаки та маніпуляції громадською думкою стають потужними інструментами впливу на суспільство і хід збройних конфліктів. У цьому контексті виникає необхідність чіткого правового та технічного регулювання інформаційної безпеки для забезпечення стабільності держави та захисту її інтересів.

Гібридні способи ведення сучасних воєн роблять надзвичайно важливим забезпечення інформаційної безпеки Збройних сил України. На зміну війні гарячого типу, яка передбачає прями військові зіткнення, приходить війна гібридного характеру, метою якої є розгортання громадянських воєн та створення керованого інформаційного хаосу на території противника. Для цього використовуються всі можливості – від хакерських атак на найважливіші системи життєзабезпечення держави до цілеспрямованої роботи засобів масової інформації.

Сьогодні людство є свідком того, як здійснюється інформаційний вплив, спрямований на людську свідомість суспільства. Об'єктом цього впливу є як окремі особи, групи осіб, так і цілі держави. Психологічний вплив здійснюється за допомогою засобів масової інформації, а основою використання такого впливу є легкість сприйняття і поверховість. Створення масових інформаційних атак, ботів, фейків, як свідчать сучасні реалії, є ефективними інструментами дезорієнтації суспільства, залякування, маніпулювання та паніки. Спеціально створені інформаційні ресурси привчають людину бездумно сприймати інформацію і вірити в неї.

З метою забезпечення інформаційної безпеки в Україні Указом Президента України від 25.02.2017 р. була затверджена «Доктрина інформаційної безпеки України». В сучасних умовах війни 18 березня 2022 року прийнято рішення РНБО «Щодо реалізації єдиної інформаційної політики в умовах воєнного стану», в якому визначено, що в умовах воєнного стану реалізація єдиної інформаційної політики є пріоритетним питанням національної безпеки». Наразі в Україні також діє Центр протидії дезінформації при РНБО України, на сайті якого можна ознайомитися з актуальною інформацією та подіями у цій сфері [1].

З огляду на норми конституції та ряду законодавчих актів, інформаційна безпека громадянина розглядається в широкому розумінні і охоплює практично всі аспекти діяльності держави. Тому й залишається відкритою проблема юридичної конкретизації інформаційної безпеки громадянина. Зважаючи на те, що основною конституційною нормою є захист національної безпеки держави, деталізація цього поняття була встановлена у 2021 р., під час розробки «Стратегії національної безпеки України», де було введено поняття «інформаційна загроза», що визначається, як потенційне, або реально негативне явище, що впливає на людину, суспільство та державу [2].

Застосування конституційних норм в інформаційній сфері громадянина не можуть діяти повною мірою у воєнний час, оскільки пріоритети в протидії загроз схиляються до захисту саме держави, її територіальної цілісності, незалежності та забезпечення інтересів. Таким чином, інформаційна безпека громадянина у воєнний час обумовлена специфічними обставинами [3].

З моменту оголошення воєнного стану до регуляторних законів були внесені зміни, які враховують реалії війни. Вони стосуються регулювання окремих аспектів інформаційних відносин щодо заборони поширення певної інформації суспільно небезпечного характеру, врегулювання важливих аспектів технічної фіксації інформації в умовах воєнного стану та війни, встановлення або посилення відповідальності за поширення певної інформації та регулювання процесуальних заходів щодо вилучення розвідувальних даних. Так, Верховна Рада ухвалила законопроект про кримінальну відповідальність за незаконну фото та відеозйомку переміщення ЗСУ та міжнародної військової допомоги під час воєнного стану.

31 березня 2023 року, набув чинності Закон України «Про медіа», який Верховна Рада ухвалила 13 грудня 2022 року. Слід зауважити що прийняття закону про «Медіа» було однією з вимог для вступу України до ЄС. Новий закон значно розширює повноваження Національної ради з питань телебачення і радіомовлення. Зокрема, регулятор реєструватиме онлайн-медіа та друковані ЗМІ. Цей закон також запроваджує новий тип відносин між ЗМІ та державним регулятором на українському медіаринку – співрегулювання. Метою співрегулювання є забезпечення участі суб'єктів медійної діяльності у формулюванні та визначенні вимог до змісту інформації, а також запобігання цензурі та зловживанню свободою слова [3].

Регулювання інформаційної безпеки під час воєнних дій є необхідною умовою для збереження стабільності держави та захисту її суверенітету в умовах сучасних загроз. Інформаційна війна, кібератаки та дезінформація можуть стати не менш руйнівними, ніж збройні атаки, тому ефективне управління інформаційним простором стає критично важливим завданням.

### Література

1. Інформаційна безпека в умовах воєнного стану. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2023/06/22-2.pdf>.
2. Правове регулювання інформаційної безпеки громадянина під час дії воєнного стану. URL:

<https://journals.maup.com.ua/index.php/expert/article/view/2329/2811>.

3. Інформаційна безпека в умовах воєнного стану у аспекти забезпечення інформаційних прав громадян. URL: [http://law.stateandregions.zp.ua/archive/2\\_2023/31.pdf](http://law.stateandregions.zp.ua/archive/2_2023/31.pdf).

Юридичний факультет Національного університету  
біоресурсів і природокористування України  
Інститут права Львівського державного університету  
внутрішніх справ  
Юридичний факультет Запорізького національного  
університету  
Юридичний факультет Сумського Національного  
аграрного університету  
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

## **ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ**

учасників

### **ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»**

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції  
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

**П.78**

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.  
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,  
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені  
проблемам юридичної науки.

**Усі матеріали подаються в авторській редакції.**

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та  
наукові керівники**